

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Бельцький державний університет імені Алеку Руссо
Факультет словесності
Центр української мови та культури БДУ імені Алеку Руссо

**МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ
В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Міжнародний міждисциплінарний Круглий стіл

До 210-ліття Т. Г. Шевченка

Тези і матеріали

Чернівці – Бельці, 6 березня 2024 р.

Чернівці
2024

Міжкультурна комунікація в освітньому середовищі:
Тези і матеріали Міжнародного міждисциплінарного
Круглого столу до 210-ліття Т.Г. Шевченка (Чернівці –
Бельці, 6 березня 2024 р.). Чернівці: Технодрук, 2024. 56 с.

Тези і матеріали круглого столу присвячені актуальним питанням міжкультурної комунікації в освітньому середовищі. Результати досліджень представили викладачі й студенти факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Україна) і факультету словесності Бельцького державного університету імені Алеку Руссо (Республіка Молдова).

Автори-доповідачі несуть відповідальність за точність і зміст наведених фактів та дотримання академічної доброчесності.

ОРГКОМІТЕТ

Ганна Скорейко, доцент кафедри історії України, кандидат історичних наук, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Діана Ігнатенко, керівник Центру української мови та культури Бельцького державного університету імені Алеку Руссо, доктор філології, Республіка Молдова

Світлана Герегова, доцент кафедри історії України, кандидат історичних наук, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Людмила Чолану, асистент кафедри славістики, методист Центру української мови і культури Бельцького державного університету імені Алеку Руссо, Республіка Молдова

Марина Гелетюк, асистент кафедри славістики, Бельцький державний університет імені Алеку Руссо, Республіка Молдова

Олександр Руснак, асистент кафедри історії України, кандидат історичних наук, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ЗМІСТ

Басиста Дарія, Флоряк Марія Внесок Костянтина Поповича у дослідження культури трьох країн	5
Богуцька Оксана Міжетнічна взаємодія у середовищі жінок політв'язнів у радянських таборах	9
Волошенко Денис, Весела Ганна Етнолінгвістичний компонент розкриття постаті Тараса Шевченка в інтернет-просторі	12
Воротняк Каріна Освітній процес на Буковині в умовах багатонаціонального середовища Австрійської імперії	16
Гелетюк Марина Проблема варіативності у назвах сучасних топонімів Республіки Молдова	21
Герегова Світлана Особливості формування навичок міжкультурної комунікації у здобувачів вищої освіти України в умовах глобалізації	26
Кушнір Єлизавета Українсько-молдавські відносини в період Хмельниччини	29
Молодожена Оксана, Боровик Юлія Роль Тараса Шевченка у розвитку української культури в сучасній Молдові	32
Павлюк Ростислав Роль міжкультурної комунікації в період глобалізаційних перетворень	36
Піценті Ганна Зв'язок культур у житті і творчості Михайла Коцюбинського	41
Скорейко Ганна, Руснак Олександр Співпраця між Чернівецьким і Бельцьким університетами як приклад міжкультурного діалогу в освітньому середовищі	44
Чимчинська Віталіна «Бессарабський» період діяльності Івана Нечуя-Левицького та його вплив на творчість письменника	47
Чолану Людмила, Ігнатенко Діана Принципи систематизації творів давньої української літератури у контексті світової культури	47

з титульним населенням та іншими етнічними групами, що проживають поряд.

Походження назв українських сіл півночі Молдови є досить різноманітне: 1. Досить велика група сіл названа на честь засновників або колишніх господарів; 2. Назв слов'янського походження значно менше, ніж румунського, що може свідчити про румунізацію 1918-1944, тому українські самоназви майже не збереглись; 3. Досить велика група однойменних населених пунктів як в межах одного району, так і в різних районах чи країнах, що може свідчити про спільне походження, походження засновників або переселення частини мешканців одного населеного пункту до іншого; 4. Деякі з однойменних населених пунктів мають диференційні компоненти *старий, новий, верхній, нижній* та інші.

Світлана Герегова (Чернівці)

Особливості формування навичок міжкультурної комунікації у здобувачів вищої освіти України в умовах глобалізації

Для характеристики сучасного суспільства дослідники застосовують чималу кількість визначень, та найчастіше його називають поліцентричним, мультикультурним, глобалізованим. Глобальні процеси багато в чому сприяють зближенню різних культур, іноді «руйнуючи» політичні кордони, щоб створити спільний духовний простір, водночас це негативно «відбивається» на культурній ідентичності тих країн, які задіяні у процесі глобалізації.

Розуміючи невідворотність глобальних процесів з можливими руйнівними наслідками для людства, виникла необхідність якісного взаєморозуміння між різними культурами, з повагою та толерантністю між ними.

Впродовж останніх десятиліть українська культура зазнавала значних змін, у чому не останню роль відіграв процес світової

глобалізації, котрій властиві нові інтеграційні процеси, пов'язані з об'єднанням людства в єдине «мегаспівтовариство», що спричинило певну загрозу у вигляді поступової стандартизації та уніфікації культурних цінностей, створених людиною. Проте, початок повномасштабної війни РФ проти України спонукав нас глибше осмислити небезпечне втручання російської імперсько-радянської машини з її неодмінно насаджуваними пропагандистськими складовими, в усі сфери української культури, та, насамперед, у процес формування високоосвіченого, свідомого, з чіткою громадянською позицією, молодого покоління незалежної держави Україна.

Саме тому, здійснюючи інтеграцію у європейський освітній простір, Україна ще активніше продовжила реалізацію важливих настанов європейського співтовариства у цьому напрямку, серед яких: документи ООН, ЮНЕСКО, Ради Європи, рішення різного роду конференцій, засідань робочих груп тощо. Результатом обговорення проблеми діалогу культур, міжкультурної взаємодії і міжкультурної/мультикультурної освіти стала підготовка і прийняття низки важливих проектів і міжнародних документів з питань розвитку культурного розмаїття, зниження ризику дискримінації культурних меншин, і, зокрема, міжкультурної комунікації в освіті.

Глобалізаційні тенденції та інформаційні технології потягнули за собою розширення спектру і засад міжкультурної комунікації, впровадження інновацій щодо розвитку інформатизації та цифровізації у різних сферах життя суспільства, насамперед у галузі підготовки фахівців у закладах вищої освіти України.

Особливо варто наголосити на інтернаціоналізації вищої освіти, що стала відповіддю на виклики глобальних проблем сучасності, які можуть бути вирішені лише за допомогою спільних зусиль світової спільноти на засадах продуктивного міжнародного співробітництва, що потребує формування у молодого покоління сучасного глобального мислення, глобальної відповідальності, здатностей і вміння жити разом, системи глобальної і міжкультурної компетентності у цілому.

Основними інструментами для підтримки стратегій інтернаціоналізації у вищій освіті слугують «ERASMUS», «TEMPUS», «ERASMUS MUNDUS», «MARI KURI», «HORIZONT

2020» тощо. Водночас, потрібно наголосити, що інтернаціоналізація є не лише відповіддю на потреби розвитку вищої освіти, а й відповідає потребам міжнародної економічної, соціальної, політичної та культурної інтеграції, яка наростає в умовах глобалізації.

Україна інтенсивно налагоджує міжнародні контакти, що передбачають не лише подолання мовного бар'єру, а формування сприйнятливості міжнародного діалогу, розуміння характеристики і самобутності іншої культури у європейському та світовому співтовариствах.

У цьому контексті для України, яка бореться за свою незалежність, стають у нагоді наявність тих позитивних тенденцій глобалізації, що спрямовані на взаємодію різних культур, що забезпечують більш глибоке та цікаве культурне спілкування, культурний обмін, культурне пізнання. А притаманне українцям толерантне ставлення до представників інших культур та сформоване впродовж всього часу існування почуття національної ідентичності є настільки потужними, що, без сумніву, зможуть конкурувати із уніфікацією, з примітивністю смаків й уподобань, конформізмом тощо, які супроводжують глобалізаційні процеси у культурі.

Оскільки ці процеси вже стали загальноновизнаним фактом, збереження культурних традицій, національного менталітету та національно-культурної цілісності стали першочерговими задачами у справі консолідації українського суспільства в умовах боротьби з державою-агресоркою, яка, руйнуючи в цент культурно-мистецькі та освітні інституції, намагається знищити складові системи формування національної еліти України.

У цих умовах перед Україною стоїть не лише проблема нівелювання насадженої владою РФ дихотомії «схід – захід», а й завдання вироблення необхідних кроків для формування у молодого покоління стійкого почуття збереження національної ідентичності, щоб не допустити нищення української нації з її власною системою цінностей і пріоритетів, з власною мовою, міфологією, свідомістю і символізмом, яка складалась тисячоліттями, і яка зуміла не «розчинитись» у культурних глобалізаційних процесах, а зайняла власне місце у європейській культурі.

Вирішення цього завдання передбачає застосування творчого підходу у процесі надання здобувачам вищої освіти навичок міжкультурної комунікації, що є надважливим фактором формування їх успішної інтеграції та конкурентоспроможності у сучасному глобалізаційному просторі у міру переходу від індустріального суспільства до інтелектуального (цифрового; інформаційного).

Єлизавета Кушнір (Чернівці)

Українсько-молдавські відносини в період Хмельниччини

Національна революція спричинила різкі зміни і в такій важливій складовій діяльності українського соціуму, як міжнародні відносини. Козацька Україна прагнула домогтися не лише добросусідських взаємин із Молдавсією, а й схилити її до підтримки своїх інтересів. Серед факторів, які визначали зацікавленість козацької верхівки у зближенні з молдавським князем, найбільш вагоме місце займало бажання залучити цю невелику, але важливу з точки зору геополітичних розрахунків, державу до антипольської коаліції.

На той час, Молдавська держава була у васальній залежності від Османської імперії. Події 1648 р. в Україні кардинально змінили плани всіх зацікавлених сторін. Василь Лупул без роздумів підтримав сторону Речі Посполитої, вважаючи, що козацьке повстання буде швидко придушено. Крім того, вирішальну роль відіграла солідарність з польським панством та страх перед впливом визвольної війни українського народу на молдавських селян, незадоволених скрутним соціальним становищем.

Проте блискучі перемоги українського війська над Польщею змусили молдавського господаря Василя Лупула в жовтні 1648 р. з великими почестями прийняти українських послів і погодитися на їхнє прохання: не пропускати в Молдавію поляків, потопивши для цього всі пороми на річці Дністер. Варто вказати на подвійну

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Басиста Дарія – студентка 4 курсу, факультет словесності, Бельцький державний університет імені Алеку Руссо, Республіка Молдова

Богуцька Оксана – студентка 4 курсу, факультет історії, політології та міжнародних відносин, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Боровик Юлія – студентка 4 курсу, факультет словесності, Бельцький державний університет імені Алеку Руссо, Республіка Молдова

Весела Ганна – студентка 3 курсу, факультет словесності, Бельцький державний університет імені Алеку Руссо, Республіка Молдова

Волошенко Денис – студент 3 курсу, факультет словесності, Бельцький державний університет імені Алеку Руссо, Республіка Молдова

Воротняк Каріна – студентка 5 курсу, факультет історії, політології та міжнародних відносин, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Гелетюк Марина – асистент кафедри славістики, Бельцький державний університет імені Алеку Руссо, Республіка Молдова

Герегова Світлана – доцент кафедри історії України, кандидат історичних наук, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Ігнатенко Діана – керівник Центру української мови та культури Бельцького державного університету імені Алеку Руссо, доктор філології, Республіка Молдова

Кушнір Єлизавета – студентка 5 курсу, факультет історії, політології та міжнародних відносин, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Молодоження Оксана – студентка 4 курсу, факультет словесності, Бельцький державний університет імені Алеку Руссо, Республіка Молдова

Павлюк Ростислав – студент 5 курсу, факультет історії, політології та міжнародних відносин, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Піценті Ганна – студентка 4 курсу, факультет словесності, Бельцький державний університет імені Алеку Руссо, Республіка Молдова

Руснак Олександр – асистент кафедри історії України, кандидат історичних наук, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Скорейко Ганна – доцент кафедри історії України, кандидат історичних наук, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Флоряк Марія – студентка 4 курсу, факультет словесності, Бельцький державний університет імені Алеку Руссо, Республіка Молдова

Чимчинська Віталіна – студентка 5 курсу, факультет історії, політології та міжнародних відносин, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Чолану Людмила – асистент кафедри славістики, методист Центру української мови і культури Бельцького державного університету імені Алеку Руссо, Республіка Молдова

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ
В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

**Тези і матеріали
Міжнародного міждисциплінарного Круглого столу**

До 210-ліття Т. Г. Шевченка

Чернівці – Бельці, 6 березня 2024 р.

Комп'ютерна верстка – **О. Руснак**

Видання здійснено за фінансової
підтримки **Ромео Скрипи**

Папір офсетний. Формат 60x84/16.

Ум. друк. арк. 3,25. Зам. № 14. Тираж 40 прим.

Видавець та виготівник: ПВКФ «Технодрук»

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №1841 від 10.06.2004 р.
58000, м. Чернівці, вул. І. Франка, 20, оф.18, тел. (0372) 55-05-85